

LBRIS

We know
books

Oana
Neda

R O M A N

Porturile
Lunei

Lebăda Neagră
Iași, 2023

PROLOG

— *Buenos dias, señor Serban! A delivery from Romania for you!*

Îl amuză de fiecare dată melanjul de spaniolă și engleză al curierului de la DHL. A încercat să îi explice cum se pronunță corect numele lui, însă a sfârșit prin a accepta că puștiul nu poate rosti și pace litera ș. Varianta ajutătoare era un fel de „Cierban”, dar a renunțat, obișnuindu-se cu s-ul spaniol clasic. De un an, de când s-a mutat la Rota, s-a împrietenit cu tânărul care vine, uneori și de două ori pe săptămână, să îi aducă revistele de economie la care e abonat, vreo lucrare a unui student ori câte un colet minuscul în care Luna i-a strecurat câteva poze și noile apariții editoriale din țară.

Aici, pe malul oceanului, timpul curge altfel. S-a familiarizat rapid cu Miguel, băcanul care are magazinul în josul străzii, iar Jorje, patronul pescăriei, i-a devenit prieten. Stau în fiecare sâmbătă pe terasa ce dă spre ocean și sporovăiesc într-o combinație fabuloasă de spaniolă și engleză. Își bea fiecare paharul de gin tonic și privesc apusul. Apoi Jorje pleacă acasă,

unde dona Estella i-a pregătit paella, iar Șerban își face plimbarea de seară, pe mal, cu Kim – rotweillerul pe care au ajuns să îl îndrăgească toți copiii de pe plajă –, alergând vesel înaintea lui.

S-a îndrăgostit de locul ăsta în vacanța pe care a petrecut-o, în urmă cu mulți ani, alături de Clara, Oana și Xavier. Oana era asociata Clarei, iar Xavier soțul ei.

— Veți vedea un loc absolut fabulos, le-a spus Xavier, în vreme ce Mini-ul în care se înghesuiseră în vara aceea toți patru, alături de vreo trei valize cu un gabarit deloc de ignorat, rula pe autostradă.

Așa a fost. Și, în urmă cu treizeci de ani, Șerban și-a promis că va avea o casă aici.

— Iar noi – alături, a râs atunci Oana. Împușcăm doi iepuri deodată: tu oricum te trezești în zori și pregătești micul-dejun cu Xavi, iar eu și Clara stăm la plajă, înotăm, bem un cocktail, ne mai „biciuim” on-line colaboratorii... Maaamăăă, ce fain o să fie! Seara, voi doi pregătiți masa, iar eu și distinsa mea colegă ne ocupăm de partea de dans, antren și voie bună; promit să nu ascultăm manele, nu de alta, dar ăia nu scot viniluri, iar vecinii par oameni de treabă, cărora trebuie să le respectăm bătrânețile tihnite.

— Dar nici Coltrane și Art Pepper nu putem asculta la nesfârșit, ripostase Clara. Eu înțeleg că ne mutăm aici ca să ne trăim a doua tinerețe, nu ca să găsim alt adăpost hachițelor morocănosului de frate-meu. Dacă nu negociem clar și nechivoc playlistul, îl lăsăm

pe Șerban la Constanța și îi mai scriem noi din când în când.

Au răs toată după-amiaza, savurându-și băuturile la restaurantul a cărui terasă dădea spre malul oceanului. Oana rechiziționase vreo două șervețele, pe care întocmise „draftul contractului de prestări servicii muzicale”. Fetele primiseră „partea leului” – Led Zeppelin, indie și rock alternativ. Lui Șerban i se acceptase jazzul „de la 7 la 8 seara”, „Elvis-ul de duminică dimineață” și „Floyd-ul de mahmureală”.

— Da' Michael Jackson sau Julio Iglesias nu ascultăm? îndrăznise și Xavier.

— Cuuuuum să nu???? izbucnise Oana într-un răs cu sughituri, aruncându-i șervețelele în cap. Dar numai în deschidere la Andra și Tudor Gheorghe, știi doar că Clara e înnebunită după ei.

Rota a rămas un vis până anul trecut, de Paște. Atunci l-a sunat Xavier:

— *Hombre*, i-am telefonat din întâmplare lui Nando și a spus că se vinde casa de lângă el. O vrei, nu?

A încercat să se lămurească rapid cu privire la cele spuse de prietenul său:

— Cine e Nando și ce vinde, Xavi?

— Nando nu vinde. Casa se vinde. Casa de la plajă.

A priceput într-un final că vecinii unui partener de afaceri de-ai lui Xavier vindeau o casă pe plajă. Prețul era extrem de atrăgător, iar oamenii se grăbeau, urmau să plece în State. În două zile, hotărârea

era luată. De casa din Constanța nu îl mai lega nimic. La Universitate, după pensionare, era profesor asociat, dar cursurile și invitațiile pe care le primea pentru a ține diverse prelegeri în toată lumea îi ofereau un venit suficient pentru nevoile lui și ale câinelui.

— Adică pleci cu tot cu Kim? îl privise nepoată-sa cruciș.

— E copilul meu și al Clarei, draga mea.

Kim și câteva cutii în care împachetase cu grijă colecția de viniluri, pick-upul, cărțile, câteva tablouri, niște fotografii, prea puține haine. Astea erau *toate lucrurile* care îl însoțiseră spre Rota. Expresia era impropriu folosită pentru că, în realitate, în cala avionului, în cușca specială, nu fusese decât rotweillerul. Coletele ajunseseră mai târziu, aduse de Luis, băiatul de la DHL. Descuiase ușa casei pe 8 septembrie, anul trecut. Era ziua Clarei. Iar azi era 7 septembrie. Mâine era din nou 8 septembrie...

— *Gracias, Luis!* O limonadă? îl întrebă, în timp ce îi întindea bancnota, obicei cu care băiatul se obișnuise după atâta timp.

— *No, señor, gracias. I'm in a hurry!* băiatul își ridică șapca și urcă în dubița portocalie.

Odată cu motorul, pe geamul deschis al portierei, începu să se audă *Living la vida locca*. „Copil”, zâmbi Șerban.

Iar acum, așezat comod pe balansoarul de pe terasă – unic obiect de mobilier adus din România, scaun vechi, transmis din generație în generație de la

străbunica venită din Armenia –, privea oceanul cu pachetul mic pe brațe. Știa ce conține; în urmă cu câteva zile ascultase o emisiune pe Radio România Cultural, fuseseră invitați doi critici în vogă, puțin cam ermetici în exprimări, după părerea lui, dar suficient de avizați. Moderatoarea încercase și reușise destul de bine să schimbe registrul ceva cam didactic al discuției ce viza o carte nou apărută.

Desfăcu pachetul cu infinite precauțiuni. Pe genunchi avea acum o fărâmbă de cer turcoaz. Sau de ocean? Culoarea vibrantă a copertei i se prelinge printre degete și în palma dreaptă îi rămâne bărcuța de hârtie desenată pe prima pagină; rămân și literele, adunate puțin stingher în palma stângă: Clara Alexandrescu – *Porturile Lunei*.

1.

— Cum adică te-a sunat să te întrebe dacă nu vreau să expun în galeria lui?

Luna o privea pe mătușă-sa cu precauția cu care te apropii de un nebun periculos.

— Chiar vrei să cred că nu halucinezi? Sau ai făcut asta din milă? La câți oameni cunoști în Constanța...

— Ascultă, Luna!

Mâna femeii se crispase insesizabil pe cutia cu lapte, iar vocea coborâse cu jumătatea de ton pe care Luna o știa prea bine. O auzise de vreo câteva ori în viață. Prima oară – în sala de judecată, la dosarul lui Ion Pandelea. Atunci, în sala aceea mare, cu bănci din lemn masiv și lambriuri greoaie, a avut sentimentul că bărbatul din boxă e tranșat de o sabie Jedi. Vibrația cuvintelor Clarei avea o încărcătură aproape electrică. Lipsa publicului – aflase atunci că sunt și procese cu ușile închise – făcea ca fiecare vocală să capete sonorități de catedrală gotică. Clara nu gesticula și nici nu folosea expresii patetice. Doar că din tavanul înalt cădeau bolovani. Peste craniul și torsul și membrele creaturii din boxă. Bucăți din trup erau strivite

cu zgomot înfundat. Deși martoră a propriei sale povești, fetei i se părea că urmărește un documentar al cărui deznodământ era previzibil: la final, omul rău trebuie să moară. În urmă cu câteva zile, Clara o întrebase dacă se simte în stare să participe la ultimul termen de judecată. Bănuia că se sfătuisese cu Luca, psihologul ce o avea în grijă și pe care ajunsese să îl iubească din tot sufletul.

— Nu e obligatoriu, Luna. Prezența sau absența ta nu au nicio relevanță, președintele te-a audiat deja, iar eu nu am de gând să fac circ ieftin. Părerea mea e că mai bine rămâi acasă cu Șerban. Eu îmi termin treaba și seara ieșim la terasa aia faină din Tomisul vechi să mâncăm eclere cu fistic, ce spui?

— Vreau să îl desenez.

Vocea fetei răsunase clar și sec.

— Crezi că...?

— Clara, vreau să îl desenez.

Fantele ochilor i se îngustaseră mult. Fata căpătase un facies de făptură ciudată: două linii orizontale, de un albastru tăios, deasupra obrajilor spuziți de pistrui aurii.

Femeia îi pusese mâna dreaptă pe umăr:

— În regulă. Voi fi cu Amalia, așa că îi vei spune ei dacă vrei să ieși din sală ori dacă te simți inconfortabil.

A doua oară auzise „vocea” Clarei în discuția cu Iulia. Între timp, citise *Dune* și înțelesese și rostul litaniei tatuate pe brațul drept al lui taică-său. O repeta

și ea adesea și ajunsese să conștientizeze că absența fricii îi dă o stare de bine.

— Îți sugerez să rezolvăm elegant divorțul, Iulia: Luna rămâne la Radu, iar tu o vei putea vedea o dată pe trimestru, în prezența lui sau a mea. Cu timpul, vom mai vedea...

— Frate-tău e un monstru care mi-a nenorocit viața! ridicase maică-sa vocea, iar nucul de lângă terasă păru a-și strânge frunzele, deranjat de tonul femeii mărunte, cățărata pe niște tocuri imense.

— Percepția noastră cu privire la personajele fantastice e ușor diferită. Se pare că instanța i-a oferit distinsului tău „prieten” această onoare, confirmată, cu mențiunea *definitivă*, de o sentință de condamnare.

— Care nu ar fi existat dacă nu îți băgai tu coada!

Vocea Iuliei crescuse cu încă o octavă. De după fereastra întredeschisă a camerei ce dădea spre cerdac, Luna privea cum pe fața maică-sii apare, ca într-un coșmar, un cioc de pescăruș. Oare de aia are și glasul pițigăiat?

— Draga mea... (*VOCEA Clarei; o primă vocală, ca un prim bolovan...*), e inutil să rememorăm ce a pățit Luna în casa TA, de la amantul TĂU și sub atenta TA supraveghere. Asta e propunerea mea. Accepti sau nu. Apropo, vezi că mâine e zi de vizită la deținuții al căror nume începe cu „P”.

Iulia acceptase. O mai vizitase de două ori, apoi plecase undeva în Ardeal. Îi trimisese trei scrisori,

de fiecare dată de la o altă adresă. Luna nu îi răspunsese. Mama ei murise demult. Iulia era o cunoștință întâmplătoare. Locuise alături de ea și de o creatură ce se numea Ion Pandelea, în urmă cu ceva vreme, dar se gândea din ce în ce mai rar la perioada aceea.

— Luna, mă ascuți?

— Uite, Clara, un căluț! (*În cana de cafea în care laptele adăugase o spumă cremoasă, fata desena concentrată cu coada linguriței...*) Te ascult cu mare atenție; spuneai că te-a sunat Filip Artenie și te-a întrebat dacă nu vreau să expun în galeria lui, da?

— Exact. (*Femeia își aprinse o țigară.*) Mi-a transmis că a văzut cele două lucrări cu care ai fost la Bienala de la Praga și că el crede că ai potențial. E ceva nefiresc?

— Mmmnu creed... (*Luna lungi nefiresc cuvintele.*) Doar că e nițel ciudat. Filip e mare, Clara, înțelegi? Tablourile lui se vând pe Artmarkt cu zeci de mii de euro, a expus la Muzeul de Artă din București, la Paris, în Germania...Tu vrei să cred că oferă un *wild card* unei mucoase care abia termină liceul? Unei necunoscute care se joacă în cărbune? Și asta după ce a văzut doar două lucrări?

— În fine, a mai văzut vreo câteva, că i-am trimis niște poze pe WhatsApp. Schița cu mine și Șerban, aia cu stabilopozii...

— Aha, deci morala acestui interes brusc pentru magnificele mele creații e un lobby de prost gust

pe care l-ai făcut față de un om pe care l-ai apărât, probabil, la divorț. (*Zgomotul sacadat al brichetei și primul fum – cerc aproape perfect – îndreptat spre fața mătușă-sii.*) Clara, Șerban are dreptate: ești combinația perfectă între un catâr și un drac. La feminin, desigur, dar reflectez dacă să îți spun *catâră* sau *catârîță*, deși știu că nu agreezi diminutivele.

– Luna dragă, aș prefera să îți păstrezi panseurile pentru discuțiile cu unchiu-tău ori pentru postările de pe Facebook. Întrebarea e simplă: vrei sau nu vrei? (*Clara își privi ostentativ ceasul.*) Ar fi cazul să îmi răspunzi în circa șase minute, la ora 9 am termen la Curte, iar Amalia mi-a trimis deja două mesaje disperate că nu mă găsește.

– Care e vorba ta, Clara? (*Femeia o privește perplex pe tânăra blondă, cu bucle de un auriu prăfuit și ochi turcoaz, ce fumează cu gesturi studiate.*) *Mergi sau crapă, Clara!* Așa mi-ai spus acum ceva vreme, ții minte? Sună-l pe Filip și spune-i că plătesc sec, adică merg!

Soarele, strecurat pe lângă perdeaua bucătăriei, zâmbește pe tartina cu unt și gem de zmeură. Fata se ridică de pe scaun și o îmbrățișă cu putere, râzându-i în urechea dreaptă:

– Da' să știi că în rochie nu mă prinzi la vernisaj!

Copil zăbăuc! O să vină cu bocanci, ca de obicei. Clara îi surâde lui Tomiță, motanul portocaliu care a sărit pe masa de mic-dejun, și îl mângâie din reflex după urechea dreaptă:

— Bătrâne, să îmi amintești să îi trimit un mail lui Radu, să văd când vine. Și-acum, pe cai, că ne așteaptă tura a doua de disfuncționali pe la instanțe!

— Și? Cum a decurs întâlnirea? Bănuiesc că Filip a rămas la fel de șarmant...

Șerban s-a așezat tacticos în balansoarul de pe terasă. Lucru vechi, primit de la bunica Sena, la rândul ei de la mama, străbunica plecată de copilă de la poalele Pambakului și aciuată, ca nevastă de negustor armean, într-un Tomis prăfuit și vesel de mijloc de secol XIX.

Luna e într-o dispoziție de zile mari. A înghițit, aproape pe nemestecate, mâncarea din farfurie, iar acum face curse nesfârșite între camera ei și terasă, aducându-le desene, cerându-le părerea, întrebându-se și răspunzându-și cu vehemență, gesticulând și râzând.

— Filip va rămâne veșnic un personaj aparte...

Glasul Clarei s-a înmuiat puțin sau e doar consecința oboselii de peste zi?

Stabiliseră să se întâlnească la 5 în fața galeriei. Luna stătuse ca pe ghimpi toată ziua. Încercase să deseneze, dar liniile se frângeau fără nicio noimă. Smulgea foaie după foaie, încercând să își cenzureze tentația de a privi ceasul o dată la zece minute.